SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 1/2010-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 21. januára 2010 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. D. B., PhD., Ž., zastúpeného advokátom JUDr. Mgr. Š. B., Ž., vo veci namietaného porušenia čl. 2 ods. 2 a čl. 12 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky, základných práv podľa čl. 43 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 13 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 ods. 2 Protokolu č. 12 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Ministerstva obrany Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. SEOPMVL-38-63/2009-OPePoS a jeho prípisom z 28. augusta 2009 a postupom Ministerstva obrany Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. SEOPMVL-39-73/2009-OPePoS a jeho prípisom zo 16. októbra 2009, postupom Akadémie ozbrojených síl generála Milana Rastislava Štefánika, v konaní vedenom pod sp. zn. AOS-1106/2009, ako aj prípisom rektora Akadémie ozbrojených síl zo 17. júna 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. D. B., PhD. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. novembra 2009 doručená sťažnosť Ing. D. B., PhD., Ž. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Mgr. Š. B., Ž., vo veci namietaného porušenia čl. 2 ods. 2 a čl. 12 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), jeho základných práv podľa čl. 43 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 13 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 1 ods. 2 Protokolu č. 12 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „protokol“) postupom Ministerstva obrany Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) v konaní vedenom pod sp. zn. SEOPMVL-38-63/2009-OPePoS a jeho prípisom z 28. augusta 2009 a postupom ministerstva v konaní vedenom pod sp. zn. SEOPMVL-39-73/2009-OPePoS a jeho prípisom zo 16. októbra 2009, postupom Akadémie ozbrojených síl generála Milana Rastislava Štefánika (ďalej len „AOS“), v konaní vedenom pod sp. zn. AOS-1106/2009, ako aj prípisom rektora AOS zo 17. júna 2009 v súvislosti s neuznaním mu doktorandského štúdia na Ž. univerzite ako predpokladu priznania mu povolenia používať označenie dôstojník Generálneho štábu ozbrojených síl Slovenskej republiky.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol:

«Ministerstvo obrany Slovenskej republiky (ďalej len MO SR) vydalo smernicu č. 61/2007 o vydávaní certifikátov o povolení používať označenie dôstojníka Generálneho štábu ozbrojených síl Slovenskej republiky - príloha č. 1. V roku 2009 MO SR vydalo smernicu č. 14/2009 - príloha č. 2, ktorou doplnilo smernicu MO SR č. 61/2007, podľa ktorej okrem iného je umožnené priznať používanie označenie dôstojníka Generálneho štábu Ozbrojených síl Slovenskej republiky (ďalej len dôstojník GŠ OS SR) aj dôstojníkom OS SR, ktorí úspešne absolvovali doktorandské štúdium v študijnom odbore z podskupiny študijných odborov obrana a vojenstvo. O udelení certifikátu o povolení používať označenie dôstojníka GŠ OS SR rozhoduje rektor AKADÉMIE OZBROJENÝCH SÍL generála Milana Rastislava Štefánika (ďalej len AOS).

Na základe uvedeného som si podal „Žiadosť o vydanie certifikátu o povolení používať označenie dôstojníka GŠ OS SR“ zo dňa 04. 06. 2009. Rektor AOS mi na moju žiadosť odpovedal listom „Žiadosť o vydanie certifikátu – odpoveď“ zo dňa 17. 06. 2009, č.: AOS-1106/2009 - príloha č. 4, ktorá mi bola doručená dňa 20. 6. 2009 v ktorom mi

oznámil, že „Komisia pri posudzovaní Vami predložených dokladov zistila, že ste síce absolvoval doktorandské štúdium v študijnom odbore z podskupiny študijných odborov obrana a vojenstvo, ale toto štúdium ste neabsolvoval na vojenskej vysokej škole SR, ako je uvedené v čl. 1 ods. 1 Smernice MO SR č. 61/2007 doplnenou smernicou MO SR č. 14/2009 (ďalej len Smernica č. 61/2007), čím nespĺňate všetky podmienky na udelenie certifikátu".

Pretože som presvedčený, že rozhodnutie rektora AOS poškodzuje moje práva, pretože vedný odbor vojenská doprava a vojenské stavby, ktorý som absolvoval je rovnocenný vojenský odbor ako iné vojenské odbory študované v 3. stupni vysokoškolského vzdelávania v Slovenskej republike a to bez ohľadu na skutočnosť, že bol študovaný na Ž. univerzite a nie na vojenskej vysokej škole, požiadal som listom ministra obrany SR dňa 28. 07. 2009 ako schvaľovateľa (vydavateľa) predmetnej smernice o výklad smernice, resp. o jej zmenu - príloha č. 5. Predpokladal som, že na základe mojich argumentov spomínaných v liste dôjde k zosúladeniu predmetnej smernice s právnymi normami Slovenskej republiky.

Dňa 07. 09. 2009 mi bol doručený list z Ministerstva obrany SR č.: SEOPMVL-38-63/2009-OPePoS - príloha č. 6. V ňom sa ako dôvod nepriznania certifikátu o povolení používať označenie dôstojníka GŠ OS SR uvádza: „Doktorandské štúdium na civilnej vysokej škole nie ie možné zrovnať s doktorandským štúdiom na vojenskej vysokej škole. Obsah doktorandského štúdia na civilnej vysokej škole z hľadiska vojensko-odborných predmetov a riešenia koncepčných otázok obrany a vojenstva nepodlieha kontrole a schvaľovaniu zo strany Ministerstva obrany SR alebo GŠ OS SR a teda nezodpovedá požiadavkám, ktoré musí spĺňať profesionálny vojak OS SR, ktorému je umožnené nosiť označenie dôstojníka GŠ OS SR". Takéto tvrdenie považujem za zavádzajúce a klamlivé, pretože Fakulta špeciálneho inžinierstva Ž. univerzity je nástupníckym subjektom po Vojenskej fakulte, Ž. univerzity, pričom sa zmenil iba názov fakulty a vedný odbor zostal nezmenený, čo budem dôvodiť následne.

Vzhľadom na to, že sa v zaslanom liste ministerstva obrany SR neuvádzali žiadne právne relevantné zdôvodnenia, ktoré by nasvedčovali opodstatnenosti uvedenej odpovede, ba dokonca nebolo týmto listom spochybnené ani jedno moje zdôvodnenie uvádzané v mojom liste zo dňa 28. 07. 2009, obrátil som sa na ministra školstva SR, rektora Ž. univerzity, predsedu akreditačnej komisie, ako aj riaditeľa sekcie vysokých škôl o ich vyjadrenie, aby som svoje tvrdenia preukázal právnymi predpismi a argumentmi. Po

zadovážení si právnych podkladov som opätovne požiadal o prehodnotenie odpovede listom zo dňa 16. 09. 2009 - príloha č. 7, pričom som sa už opieral nie len o právne stanoviská, ale aj výklady (napr. Ústava SR, Zákony SR, Vyhlášky, Vestníky, Rozkazy, Smernice a Nariadenia MO SR, rektora Ž. univerzity, Ministra školstva SR, riaditeľa sekcie vysokých škôl MŠ SR...), ktoré mi dávajú v predmetnej veci za pravdu. Tieto som zaslal aj na Ministerstvo obrany SR a to aj faxom (38 dokumentov) priamo na sekciu obrannej politiky, medzinárodných vzťahov a legislatívy, kde sa pripravovala odpoveď na môj list o prehodnotenie stanoviska. Súčasne som žiadal v prípade negatívnej odpovede o vyvrátenie mojich všetkých zdôvodnení ako aj o odpovede na moje otázky. Do dnešného dňa mi na ne neprišla odpoveď.

Dňa 21. 10. 2009 mi bol doručený list z MO SR č.: č: SEOPMVL-39-73/2009-OPePoS - príloha č. 8, v ktorom ministerstvo obrany neuznalo moje zdôvodnenia o rovnocennosti vojenského vedného odboru vojenská doprava a vojenské stavby, čím by som mal v takom prípade nárok na vydanie certifikátu na používanie označenia dôstojníka GŠ OS SR v súlade s vydanou smernicou č. 61/2007. Týmto listom MO SR spochybňuje Ž. univerzitu a akreditovaný vojenský vedný odbor, pričom sa v tejto veci opiera o právne nerelevantné ustanovenie § 2 Zákona č. 131/2002 Z. z., pretože to s mojou vecou vôbec nemá súvis. To, že Ž. univerzita je verejnou vysokou školou a AOS je štátnou vysokou školou nemá žiadnu súvislosť pri uznávaní doktorandského štúdia. Navyše svoj záver o nepriznaní certifikátu zdôvodňuje, že som na doktorandské štúdium nebol vyslaný (chcem zdôrazniť skutočnosť, že v predchádzajúcich dvoch listoch, príloha č. 4 a 6 sa vôbec dôvod o nevyslaní na štúdium nespomínal). Mám za to, že na vydanie takéhoto rozhodnutia sa vôbec neprihliadalo na moje adekvátne právne zdôvodnenia, ktoré predkladám v bode III.

Doktorandské štúdium na Fakulte špeciálneho inžinierstva Ž. univerzity bolo začaté 1. 10. 2003. Dôvodom pre jeho štúdium boli vtedy platné Zákony, Vyhlášky, rozkazy, nariadenia, vestníky a iné interné predpisy MO SR (napr. Zákon č. 370/1997 Z. z. o vojenskej službe, Vyhláška MŠ SR č. 131/97 o doktorandskom štúdiu, rozkaz MO SR č. 83/1999, rozkaz č. 12/2000, vestník MO SR č. 2 z 25. 1. 2001), ktoré poukazovali na nutnosť profesionálneho vojaka v dôstojníckej hodnosti sa naďalej vzdelávať a tým si zabezpečiť kariérny rast v Ozbrojených silách SR. Svojim konaním som sa ako vojak riadil vojenskou disciplínou v súlade so Zákonom č. 370/1997 Z. z. o vojenskej službe, za čo

nemôžem byť teraz diskriminovaný ani znevýhodňovany podľa § 74 ods. 1 Vojenskou disciplínou sa rozumie povinnosť vojaka dodržiavať ustanovenia tohto zákona, plniť vojenskú prísahu, vojenské predpisy a vojenské rozkazy služobných orgánov alebo nadriadených vojakov, ktoré vydávajú v súvislosti s výkonom vojenskej služby, a ods. 2 Na velenie a riadenie v ozbrojených silách služobný orgán a nadriadený vojak vydávajú ústne alebo písomné vojenské rozkazy, ktoré vojaka zaväzujú podľa nich konať alebo sa konania zdržať.»

V nadväznosti na uvedené sťažovateľ žiada, aby ústavný takto rozhodol:

«1. Základné právo Ing. D. B., PhD. zákaz diskriminácie a zvýhodňovanie iných podľa čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 1, ods. 2, čl. 43 ods. 1, čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, a čl. 13, čl. 14 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 1 ods. 2 Protokol č. 12 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom MO SR uvedené v liste „Odpoveď na žiadosť" zo dňa 28. 08. 2009, sp. zn.: SEOPMVL-38-63/2009-OPePoS bolo porušené.

2. Základné právo Ing. D. B., PhD. zákaz diskriminácie a zvýhodňovanie iných podľa čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 1, ods. 2, čl. 43 ods. 1, čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, a čl. 13, čl. 14 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 1 ods. 2 Protokol č. 12 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom MO SR uvedené v liste „Odpoveď na žiadosť" zo dňa 16. 10. 2009, sp. zn.: SEOPMVL-39-73/2009-OPePoS bolo porušené.

3. Základné právo Ing. D. B., PhD. zákaz diskriminácie a zvýhodňovanie iných podľa čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 1, ods. 2, čl. 43 ods. 1, čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, a čl. 13, čl. 14 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 1 ods. 2 Protokol č. 12 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom AOS uvedené v liste „Žiadosť o vydanie certifikátu – odpoveď" zo dňa 17. 06. 2009, sp. zn.: AOS-1106/2009 bolo porušené.

4. AOS prikazuje konať o vydaní certifikátu o povolení používať označenie dôstojníka GS OS v súlade s čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 1, ods. 2, čl. 43 ods. 1, čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, a čl. 13, čl. 14 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv

a základných slobôd, čl. 1 ods. 2 Protokol č. 12 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

5. Sťažovateľovi Ing. D. B., PhD., priznáva finančné zadosťučinenie vo výške tritisíc EUR, ktoré je MO SR povinné mu vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

6. Ing. D. B., PhD. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia, ktoré je MO SR povinné vyplatiť na účet JUDr. Mgr. Š. B. č... vedený v D. a. s., Ž., a to do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia.»

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dané dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

1. Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Sťažovateľ namieta porušenie označených práv, ku ktorému malo dôjsť postupom ministerstva, a to označenými prípismi z 28. augusta 2009 a zo 16. októbra 2009 a označeným prípisom AOS zo 17. júna 2009. V tejto súvislosti sa sťažovateľ dožaduje vyslovenia porušenia čl. 2 ods. 2, čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 43 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 13 a čl. 14 dohovoru a čl. 1 ods. 2 protokolu postupom ministerstva, ako aj AOS. Podstata jeho sťažnosti spočíva v tom, že mu ministerstvo a AOS v súvislosti s jeho žiadosťou o priznanie označenia dôstojník Generálneho štábu ozbrojených síl Slovenskej republiky neuznali absolvovanie doktorandského štúdia na Ž. univerzite pre povolenie mu možnosti používať označenie dôstojníka Generálneho štábu ozbrojených síl Slovenskej republiky z dôvodu, že pre priznanie tohto označenia sa vyžaduje absolvovanie doktorandského štúdia na vojenskej vysokej škole. Takýto postup považuje sťažovateľ za diskriminačný voči jeho osobe.

Sťažovateľ namieta postup orgánov označených subjektov, pričom neuvádza, aké právne prostriedky na ochranu svojich práv použil. Ústavný súd má totiž subsidiárnu právomoc vo vzťahu k všeobecným súdom, ktorá mu vyplýva z čl. 127 ústavy. Znamená to, že ju môže uplatniť až v prípade neúspešného dožadovania sa ochrany práv sťažovateľa v systéme všeobecných súdov.

Ministerstvo je podľa § 12 ods. 1 zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a o organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov ústredným orgánom štátnej správy. Podľa § 43 ods. 5 písm. l) zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov vo vzťahu k AOS plní ministerstvo úlohu odvolacieho orgánu v správnom konaní.

AOS bola zriadená zákonom č. 455/2004 Z. z. o zriadení Akadémie ozbrojených síl generála Milana Rastislava Štefánika, o zlúčení Vojenskej leteckej akadémie generála

Milana Rastislava Štefánika v Košiciach s Technickou univerzitou v Košiciach, o zriadení Národnej akadémie obrany maršala Andreja Hadika a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 144/2008 Z. z. o zrušení Národnej akadémie obrany maršala Andreja Hadika a o zmene a doplnení niektorých zákonov ako vysoká škola univerzitného typu.

Podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) v správnom súdnictve preskúmavajú súdy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 247 a nasl. OSP sa možno domáhať ochrany svojich práv pred všeobecným súdom aj žalobou o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu. V danom prípade tak ministerstvo, ako aj AOS majú postavenie správneho orgánu a ich prípisy možno považovať za výslovne správne rozhodnutie.

Znamená to, že vo vzťahu k ministerstvu sťažovateľ mohol a mal tento právny prostriedok ochrany svojich práv využiť. Nevyužitie tohto postupu je dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre nedostatok právomoci. Keďže sťažovateľ nepreukázal, že takýto právny prostriedok ochrany svojich práv, ktorých využitie predpokladá aj § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde, uplatnil, ústavný súd jeho sťažnosť odmietol pre nedostatok právomoci podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vo vzťahu k AOS plní funkciu odvolacieho orgánu ministerstvo, ktorému sťažovateľ následne po doručení prípisu rektora AOS zo 17. júna 2009 a nesúhlase s ním adresoval ďalší prípis už ministerstvu. Znamená to, že využil možnosť domáhať sa ochrany svojich práv právnym prostriedkom uplatneným na nadriadenom správnom orgáne tak, ako to predpokladá aj § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde. Skutočnosť, že s vybavením prípisu nesúhlasí, nezakladá právomoc ústavného súdu, a preto ústavný súd aj túto časť sťažnosti odmietol pre nedostatok právomoci.

2. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti návrhu hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98).

V súvislosti s namietaným porušením základného práva podľa čl. 43 ods. 1 ústavy ústavný súd uvádza, že základné právo upravené v čl. 43 ods. 1 ústavy, podľa ktorého sa sloboda vedeckého bádania zaručuje a garantuje sa zákonná ochrana práva na výsledky tvorivej duševnej činnosti, nie je podľa názoru ústavného súdu v príčinnej súvislosti s namietaným postupom označených orgánov verejnej správy, pretože sťažovateľ namieta nepriznanie mu funkčného (hodnostného) postavenia v armáde Slovenskej republiky. Za porušenie jeho slobody vedeckého bádania nemožno podľa názoru ústavného súdu považovať nepriznanie mu funkčného (hodnostného) postavenia, ktoré s garantovanou slobodou vedeckého bádania v čl. 43 ods. 1 ústavy nesúvisí. Z tohto dôvodu bol dôvod na odmietnutie sťažnosti v tejto časti aj pre jej zjavnú neopodstatnenosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

3. K namietanému porušeniu čl. 1 ods. 2 protokolu podľa ktorého nikto nesmie byť diskriminovaný akýmkoľvek verejným orgánom z akýchkoľvek dôvodov, ako sú dôvody uvedené v odseku 1, ústavný súd uvádza, že protokol Slovenská republika dosiaľ neratifikovala, a preto ústavný súd odmietol aj túto časť sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť (IV. ÚS 300/08).

V nadväznosti na odmietnutie sťažnosti ústavný súd už o ďalších požiadavkách sťažovateľa nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. januára 2010